

ODPADY – JAK SEGREGOWAĆ?

TWORZYWA SZTUCZNE

Dlaczego segregować: Rozkładają się przez tysiące lat. Zaśmiecają planetę. Kiedy erozja zetrze je na drobny proszek, stają się nośnikami groźnych toksyn. Do tego samego prowadzi ich spalanie. Dzięki segregacji część z nich zostanie przetworzona albo też stanie się źródłem energii. Wiele popularnych tworzyw produkuje się z ropy. Segregując je, dłużej pojeździsz samochodem.

Jak postępować: Opróżnij, przepłucz, zgnieć, by zmniejszyć objętość, i wrzuć do żółtego wolno stojącego pojemnika na plastik i metal (lub worka otrzymanego od firmy odbierającej odpady). Możesz tu wrzucać również zakrętki, pokrywki do słoików, opakowania po kosmetykach i chemii gospodarczej. Nie wolno tam jednak wrzucać: opakowań po lekach, pojemników po olejach czy smarach, środkach ochrony roślin, styropianu, zabawek, sprzętu AGD.

PUSZKI ALUMIOWE

Dlaczego segregować: Są coraz popularniejsze. W 2006 roku zużyliśmy ich w Polsce ponad 3 mld (około 85 na osobę), sześć razy więcej niż 10 lat temu. Wyrzucona puszka to gigantyczne marnotrawstwo. Przy produkcji aluminium zużywa się mnóstwo energii i wody. Dzięki recydingowi straty będą kilkanaście razy mniejsze, zredukuje się też emisję zanieczyszczeń oraz oszczędzi rudę aluminium. Odzysk tego metalu można prowadzić w nieskończoność.

Jak postępować: Wypłucz, zgnieć i wrzuć do najbliższego kolorowego pojemnika. Możesz tam również umieścić opakowania z innych metali, stare garnki, drobne przedmioty metalowe, folię aluminiową. Nie wolno jednak wrzucać aerozoli czy puszek po farbach lub lakierach i innych odpadów niebezpiecznych.

OPAKOWANIA SZKLANE

Dlaczego segregować: Każdy z nas zużywa ponad 25 kg opakowań szklanych rocznie. Zaledwie jedna piąta z nich jest przetwarzana. Tymczasem dzięki recydingowi ograniczamy zużycie surowców takich jak: piasek, soda, wapień; po drugie zmniejszamy zużycie wody (do 50 %) i energii (około 30 %) oraz obniżamy wielkość emisji zanieczyszczeń do powietrza. No i nie powiększamy góry śmieci na wysypiskach.

Jak postępować: Należy opłukać i wrzucić opakowania ze szkła bezbarwnego do białego pojemnika, a ze szkła kolorowego – do pojemnika zielonego. Pojemniki są przeznaczone tylko na opakowania, czyli głównie na butelki i słoiki. Nie wolno tam wrzucać: szyb, luster, szklanek, kryształów, ceramiki oraz żarówek czy kineskopów

TETRAPAKI, CZYLI WIELOWARSTWOWE KARTONY NA MLEKO I SOKI

Dlaczego segregować: Są kłopotliwe i kosztowne w przetwarzaniu, ponieważ składają się w 75 % z papieru, w 20 % z plastiku (polietylen) i w 5 % z folii aluminiowej. Nie są u nas objęte obowiązkowym recyklingiem, choć taki jest możliwy. W rezultacie ogromne ilości tych opakowań lądują na wysypiskach. W tym roku firmy korzystające z tetrapaków rozpoczęły selektywną zbiórkę w ramach programu REKARTON.

Jak postępować: Z selekcjonowaniem tetrapaków jest spore zamieszanie. Ponieważ ich głównym składnikiem jest papier, jedni odbiorcy odpadów zalecają wrzucanie kartonów do pojemników na makulaturę. Inni jednak twierdzą, że powinni one trafiać do pojemników na plastik i metal. Jeśli nie ma wyraźnej wskazówki, wrzuc do jednego z nich, co ważne - uprzednio zgniatając. W sortowni nie powinno być problemu z wyselekcjonowaniem tetrapaku

PRZETERMINOWANE LEKI

Dlaczego segregować: Przetknięte lub niewykorzystane leki są odpadami niebezpiecznymi. Wyrzucone do śmieci, wywierają szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi i na środowisko. Pomimo upływu czasu zachowują dużą aktywność biologiczną. Te o silnym działaniu, na przykład leki psychotropowe znajdują się w wykazie trucizn. Wszystkie powinny się poddać utylizacji.

Jak postępować: Przechowuj w domu w specjalnym pojemniku, by nie dostały się w ręce dzieci. Regularnie wrzucaj do pojemników, coraz częściej ustawianych w aptekach. Interesuj się, czy są stamtąd regularnie odbierane. Zakazane jest wrzucanie medykamentów w aerozolu oraz zużytych igieł.

BATERIE I AKUMULATORY

Dlaczego segregować: Baterie są odpadami niebezpiecznymi. Zawierają metale ciężkie (ołów, kadm, nikiel, cynk i rtęć) i szkodliwe substancje (lit i mangan). Wszystkie substancje są silnie toksyczne. Rocznie zużywamy około 240 mld jednorazowych baterii – to gigantyczna liczba. Ich wyrzucanie na wysypisko to igranie ze zdrowiem ludzi. Poza tym dzięki recyklingowi z baterii można odzyskać cenny metal i ponownie go użyć.

Jak postępować: Zapanuj nad nimi w domu. Zbieraj je w bezpiecznym woreczku. Dotyczy to również przedmiotów, z których nie da się wyjąć baterii (np. mówiących zabawek lub kartek z pozytywką). Dowiedz się, gdzie najbliższe jest punkt zbiórki zużytych baterii. Może on być w urzędzie gminy, szkole, sklepie, na poczcie. Raz na jakiś czas wrzucaj tam zebrane w domu baterie. Interesuj się, czy baterie są regularnie odbierane.

ŚWIETLÓWKI

Dlaczego segregować: Zawierają szkodliwą rtęć. Gdy świetlówkę (jest nią także żarówka energooszczędna) wyrzucimy do kosza, trafi ona na wysypisko, gdzie pęknie, a rtęć może przeniknąć do środowiska, np. do rzeki lub jeziora, a stamtąd do mózgów ludzi i zwierząt, powodując zaburzenia wzroku, słuchu, mowy, koordynacji ruchów, potykania. Dlatego świetlówki są uznawane za odpady niebezpieczne.

Jak postępować: Zużyta świetlówkę możesz oddać do sklepu, jeśli kupujesz nową. Jeśli chcesz oddać więcej, sklep nie ma obowiązku przyjąć, ale wiele z nich to robi. Każdą liczbę starych świetlówek możesz oddać w lokalnych punktach zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

ELEKTROŚMIECI, CZYLI STARY SPRZĘT AGD, RTV I IT

Dlaczego segregować: Sprzęty elektryczne i elektroniczne zawierają liczne substancje trujące, które po wydostaniu się z uszkodzonego urządzenia przenikają do gleby. Przykładowo związki bromu stosowane w komputerach powodują schorzenia układu rozrodczego oraz schorzenia neurologiczne. W Polsce wciąż ponad 80 % zużytego sprzętu RTV i AGD trafia na wysypiska, powodując poważne zagrożenie ekologiczne.

Jak postępować: Zużyty sprzęt możesz oddać do sklepu, jeśli kupujesz nowy tego samego rodzaju, czyli np. pralka za pralkę. Resztę sprzętu przyjmą bezpłatnie (jednak zawieźć musisz sam) punkty zbierania elektrośmieci. Pamiętaj, że wyrzucając na śmietnik albo porzucając w lesie sprzęt elektryczny i elektroniczny, łamiesz prawo. Grozi Ci grzywna

PAPIER

Dlaczego segregować: Powód banalny – oszczędzasz lasy. Jedna tona makulatury daje tyle papieru, co 17 drzew! Wykorzystując makulaturę, oszczędzamy też wodę i zmniejszamy zanieczyszczenie powietrza przez papiernie. Statystyczny Polak zużywa ponad 80 kg papieru. Tylko jedna trzecia jest ponownie przetworzona (dwa razy mniej niż w Niemczech). Reszta papieru ląduje na wysypiskach, skąd nie da się go odzyskać, albo jest spalana.

Jak postępować: Wrzuć do niebieskiego pojemnika. Mogą tam trafić gazety, książki, tektura, zeszyty, papier maszynowy (ale faksowy czy kalka już nie). Papier powinien być suchy i niezatłuszczony. Należy uważać, żeby nie wrzucać do pojemników innych odpadów, np. metalu albo plastiku (uwaga na zszywki, okładki i koszulki foliowe, resztki żywności). Na makulaturę nie nadaje się też lakierowany lub foliowany papier z folderów reklamowych.

OPONY

Dlaczego segregować: Opony to śmieci uciążliwe, ponieważ nie ulegają rozkładowi, a co roku przybywają nam setki tysięcy kolejnych. Tymczasem można je przerabiać na dziesiątki sposobów albo spalać w specjalnych piecach, co najchętniej czynią cementownie. Opon nie wolno jednak palić na wolnym powietrzu, bo z dymem ulatniają się dziesiątki toksyn, z dioksynami na czele.

Jak postępować: Nie ma problemu, jeżeli kupujesz nowe opony – wtedy stare zostawiasz u wulkanizatora albo w warsztacie samochodowym. Upewnij się wcześniej, czy stamtąd trafią one do odzysku, odebrane przez firmę zajmującą się recyklingiem, a nie wylądują na jakimś składowisku. Jeśli masz więcej opon, najpewniej będziesz musiał poczekać na zbiórkę organizowaną przez gminę. Dowiedz się, czy taka jest planowana.

Źródło: "Wiedza i Życie" nr 5/2008